

**Naročnina listu: --**  
 Celo leto . . . K 12.—  
 Pol leta . . . 6.—  
 Četrt leta . . . 3.—  
 Mesečno . . . 1.20  
**Zunaj Avstrije: ----**  
 Celo leto . . . 15.—  
**Posamezne številke**  
 -- 15 vinarjev. --

# STRAŽA

Inserati ali oznanila se računajo po 18 rim. od 6 redne petivrstice: pri večkratnih omenilih velik --- popust --- „Straža“ izhaja v ponedeljek in petek popoldne. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo Maribor  
 Koroška ulica. 5. — Telefon št. 113.

**Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.**

Z uredništvom se more govoriti vsak dan od 11.—12. ure dopoldne.

## Najnovejše avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 3. febr.

Matijanske bojišče.

Na gorski planoti Sedem občin je živahno artiljerijsko delovanje trajalo nadalje.

## Mirovna pogajanja v Brestu-Litovskem.

V seji dne 1. februarja v Brestu-Litovskem je v imenu ukrajinske ljudovlade izjavil Szevrjuk, da se dose tajni predsednik ukrajinske delegacije Holubovič ne bo več vdeleževal mirovnih pogajanj, ter da prevzame on predsedstvo. Nato je predlagal, da naj pripozna ruska delegacija Ukrajino kot popolnoma neodvisno in samostojno državo. V imenu ruske delegacije je nato podal Trockij izjavo, da bi bil vsak sporazum med kijevsko Ruso in osrednjimi velesilami neveljaven in bi ga tudi ruska delegacija ne mogla pripoznati, ker še meje Ukrajine niso določene. Naš zunanji minister je nato izjavil, da nima avstrijska delegacija nobenega povoda, da bi že sedaj ne pripoznala ukrajinske ljudovlade kot neodvisne in samostojne države. Ko je sklepečno še zastopnik ruske delegacije Trockij podal izjavo, da ni v položaju spremeniti tozadavnega svojega stališča dokler niso določene meje Ukrajine, je bila seja zaključena.

## Stavka v Nemčiji pojema.

Iz Berolina se poroča: Stavka pojema. Izgredi delavstva nepomembni. Delavstvo v ladjedelnih pričetih z delom. Časopisi zopet izhajajo.

## Bombe na Calais.

Pr. tekli petek je priplul oddelek nemških letal nad francosko obrežno mesto Calais in vrgel več bomb zlasti na vojaške naprave. Bombe so povzročile mnogo škodo. Več oseb je bilo ubitih.

## Nemci o jugoslovanskem vprašanju.

Avstrijski ministrski predsednik Seidler o jugoslovanskem vprašanju trdovratno molči. Višje se njegova državniška modrost ni povzpela kakor do molka. Je sicer molk dragoceno sredstvo, po stari prislovcu zlato v primeri z govorjenjem, ki samo reprezentira vrednost srebra, toda v sedanjih okoliščinah papirnate valute bi tudi s srebrom bili zadovoljni, če bi Seidlerjevo govorjenje res bilo — srebrno. Kaj takega pa od Seidlera ni pričakovati.

V Nemčiji nikakor niso zadovoljni z molkom avstrijske vlade o jugoslovanskem vprašanju in zato se v nemškem časopisu živahno razpravlja o tem vprašanju, ob katerem se je razvnel požar svetovne vojske in katero je zavoljo tega in z ozirom na trajnost bodočega svetovnega miru vprašanje evropske važnosti.

Med drugimi nemškimi velikimi listi je „Frankfurter Zeitung“ objavila celo vrsto člankov o Avstro-

Ogrski in sporu narodov. V članku „Die kroatische Idee“ povdarja veliko važnost jugoslovanskega vprašanja, ki bo tudi „po vojni ostalo zelo grozljivo.“ Če se tudi sedaj dogajajo še veliko važnejši dogodki, a vendar ni odveč govoriti o Jugoslovanih; v Nemčiji se bodo morali navaditi se prav temeljito brigati za te narode. Na Nemškem je prav malo dobrih in zanesljivih knjig o jugoslovanskem vprašanju. Najboljše delo o tem, tako piše „Frankfurter Zeitung“, je angleška knjiga Seton Watsona (Scotus Viator), ki je izšla nedavno pred vojno. Pisatelj je nasprotnik ogrske politike, pa odločen pristaš Avstrije, in njegova knjiga je posvečena „tistemu avstrijskemu državniku, ki ima razum in pogum, da reši jugoslovansko vprašanje.“ Ne more se torej odpraviti s kratko obsodbo, češ, knjiga je kupljena in prešinjena sovraštva zoper osrednje države. Watsonovi temeljiti opisi nam dajejo sliko političnega nasilnega gospodstva na Hrvaškem.

O razmerah na Hrvaškem piše navedeni frankobrodski list: „Hrvatje so nekaj bili slovansko plemo, ki se je zvesto oklepalo Avstrije ter je slovelo po svoji dinastični zvestobi, vojaški vnemi in pokoršeni. Ta duh pa izumira. Še se nahaja črnorumeni mišljenje pri starejših hrvatskih častnikih, pri mladin in pri vladajočih političnih skupinah stopa na njegovo mesto srbsko navdahnjena struja, ki pokazuje na Balkan in na slovanstvo. Hrvatje tolmačijo in utemeljujejo to spremembo s tem, da za svoja narodna stremjenja niso v Avstriji in pri Nemcih našli smisla, da je cesar vajen, da jih žrtvuje ogrskemu kralju. Ker se jih je izdalo Ogrom, je nepotrebno in neprimerno, da bi še dalje gledali na Dunaj.“

Takšna je kritika velikega nemškega lista o razmerah na jugu. Kakšen pa je pozitiven predlog za rešitev perečega jugoslovanskega vprašanja? — „Frankfurter Zeitung“ ne stavi nobenega predloga, temveč samo registrira nekatera nemška in madžarska mnenja.

O Srbih navaja mnenje nekaterih avstrijskih državnikov, ki so prosti brezsmiselnega, osvajačnega nagona, pa bi vendar radi videli, da bi se naj Srbija in Črnagora priklopila avstro-ogrski monarhiji, ker bi se samo tako dale preprečiti kake nove katastrofe.

Glede na Hrvaško sodi frankobrodski list, da je saborska večina v Banovini po svojih številnih zastopnikih v sruču za „velesrbski“ ideal, ki naj združi vse Srbe, Hrvate in Slovence v eno državo, da pa se boji nasprotovanja Madžarov, ki nočejo nobene samostojne jugoslovanske države, tudi pod habsburškim žezlom ne. Zato pa skuša „realopolitična struja“ (frankovci) doseči poravnavo med voljo Madžarov in željo Srbov in Hrvatov s tem, da se naj Dalmacija, Bosna in Hercegovina pridruži Hrvatski in Slavoniji, kajpada pod nadvlado Stefanove krone in kot umnoženje vкупnega ozemlja ogrske države. Istro in Trst pa si hoče Dunaj na vsak način ohraniti Slovani v Istri so po večini Slovenci; če se bi uresničile te nakane, bi slovansko plemo ostalo pri Avstriji, Srbi in Hrvatje pa bi skoraj v celoti prišli pod Ogrsko, ki bi morala ta narod politično in narodno zadovoljiti, za kar pa imajo Madžari malo sposobnosti in volje. V čem pa je za Madžare razlog, da bi še več Slovanov sprejeli v svoje državno ozemlje? Jugoslovansko vprašanje je za Madžare življenjske važnosti in zato so v Budimpešti prišli do prepričanja, da je najboljšo, če ta bodoči sad Madžari sami vzamejo v roke. (Kakšne roke imajo Madžari, je Hrvatska okusila dovolj in to tudi priznava „Frankfurter Zeitung.“) Danes imajo Madžari majhen kos hrvatske obali z Reko; če dobijo še tudi Dalmacijo in Bosno, bi njihova država bila precej velika pomorska država in še bolj določevala balkansko in jadransko politiko monarhije kakor do sedaj. Zunanja prilika, da bi se utemeljil tak priraščaj ozemlja, bi se nudila, če bi poljska država prišla pod žezlo Habsburžanov ter kot doto dobila Galicijo. Ker bi se tako Avstrija oslabila za bolj kakor četrtino, bi Ogrska kot pogoj za svojo privolitev zahtevala precejšnjo plačilo za holecine. Če bi se potem še Dalmacija, Bosna in Hercegovina odločile od Avstrije, bi Cislejtanija izgubila tretjino zemlje in prebivalstva. Ker pa Ogrska ni edina zaveznica te države, bo čudo morda te nakane in ti načrti vzbudili pozornost tudi drugod.

Tako frankobrodski list. Kakor se da spoznati

iz zadnjega stavka, bi ogrska rešitev jugoslovanskega in jadranskega vprašanja ne našla popolnega odobravanja na Nemškem. Samoposebi je umevno, da tako rešitev popolnoma in odločno odklanjamo Jugoslovani. Na temelju dualizma in madžarsko-nemške nadvlade se jugoslovansko vprašanje ne da zadovoljivo rešiti ne za Jugoslovane ne za interese monarhije. Edino solidno in trajno podlago označuje jugoslovanska deklaracija z dne 30. majnika 1917, in ta je: ujedinjenje Slovencev, Hrvatov in Srbov in državna samostojnost Jugoslovancev pod žezlom Habsburžanov.

## Slovenskim posojilnicam v prevdarek.

Zaveden rodoljub iz Ruš nam poroča:

Navdušenje za Jugoslavijo je od dne do dne večje, kar dokazujejo izjave občin, okrajev, raznih korporacij in tisočere množice mož, mladeničev, žen in deklet. Ta soglasna volja pa ni všeč našim narodnim nasprotnikom, ki skušajo na vse mogoče načine naše gibanje zatreti, oziroma očrniti na zgoraj. Prišli so z znanimi podtikankami veleizdajalstva, katera so igrala v začetku vojske tako veliko vlogo, začeli so z izgredi in nasilstvi proti Slovincem v Mariboru. Naš odgovor na to, kulturnega ljudstva nevredno postopanje naj bo, da še bolj delamo za uresničenje našega narodnega ideala, da strnemo naše narodne vrste in podpiramo le naše slovenske organizacije. Zalost obide človeka, če vidi, da se naši možje navdušujejo za majniško deklaracijo, da v občinah, okrajih itd. isto podpišejo, isti možje pa so še vedno, kakor n. pr. pri nas v odboru ali v nadzorstvu posojilnice, ki je članica — nemškega Verbanda v Gradcu. Razun pri nas v Rušah so še posojilnice v Puščavi, Sv. Barbari v Halozah, Sv. Barbari pri Mariboru, Dobju, Dobovi, Kapelah, Sv. Lovrencu v Slov. gor., Sv. Marjeti pri Ptujju, Sv. Marku pri Ptujju, Sv. Miklavžu pri Ormožu, Polensaku, Sv. Roku ob Sotli, Zdolah, Sladkigori, Zetalah, Št. Vidu pri Planini, Bizeljškem, Velki, Selnici ob Muri, Cvenu in Rogatcu članice nemškega Verbanda. Sedaj je čas občnih zborov, popravite ta narodni madež in se pridružite slovenski gospodarski organizaciji! (Pridružujemo se v polnem obsegu temu pozivu, smo pripravljeni dati vsa potrebna navodila in pojasnila. Naše geslo bodi: Slovenske organizacije se naj otresejo tujega vpliva! Opomba uredništva.)

## Mirovna pogajanja v Brestu-Litovskem

Dne 31. januarja so se v Brestu-Litovskem vršila pogajanja o političnih in teritorialnih vprašanjih. Pogajanjem je predsedoval naš zunanji minister grof Czernin.

Ruski delegat Trockij je uvodoma podal izjavo, da poročilo nemških listov, češ, Trockij je rekel, da Rusija ne sklene nobenega posebnega miru, ne odgovarja resnici, marveč, da je ta vest nemških listov, katera bi utegnila resno ovirati mirovna pogajanja, če bi bila resnična, popolnoma izmišljena.

Zastopnik Avstrije, grof Czernin, je predlagal, da se ustvari neka jasnost glede ozemlja, katero je zasedla Avstrija. Ker si pa delegati Ukrajine lastijo pravico, da oni sami imajo odločevati o tem vprašanju, je grof Czernin vprašal ruske delegate o stališču, katerega zavzemajo glede tega vprašanja.

Trockij je nato v imenu ruske delegacije odločno ugovarjal proti stališču kievске Rade, ki si lasti pravico, odločevati o teritorialnih vprašanjih. To njegovo sodbo podpira dejstvo, da se dva zastopnika izvršilnega odbora ukrajinske ljudovlade v zvezi ruske delegacije udeležujeta pogajanj v Brestu-Litovskem. Kievska Rada spada bolj v preteklost, kakor v sedanost.

Z ozirom na to nasprotstvo je predlagal naš zunanji minister, da se naj vrši plenarna seja, v kateri bi se naj rešilo to sporno vprašanje. Bil je namreč prepričan, da se je v komisiji o teritorial-



nih zadevah razpravljalo o mejah med Ukrajino in med rusko ljudovladno; ni pa mislil, da gre tudi za mejo med Ukrajino in Poljsko. Vprašanje je torej sedaj, ali je predsednik ruske delegacije na stališču, da Ukrajina sama zase sploh ne more odločevati glede vprašanja meja samostojne ukrajinske države.

Trockij je odgovoril, da bi Ukrajina, če bi bila popolnoma samostojna, od Rusije neodvisna republika, sama odločevala o vseh državnih vprašanjih, torej tudi o mejah državnega ozemlja. Stališče ukrajinske vlade, ki je v zvezi ruske delegacije, pa je to, da tvori Ukrajina del federativne ruske republike in torej ni samostojna republika.

Na predlog predsednika je bil storjen sklep, da se bo glede pristojnosti ukrajinske delegacije o teritorialnih vprašanjih sklepalo v plenarni seji dne 1. februarja.

Trockij je nato vprašal državnega tajnika pl. Kühlmanna, je-li odgovarja resnici poročilo nemških listov, ki pravi, da Nemčija namerava pritegniti k mirovnim pogajanjem še tudi ministrskega predsednika Poljske, Kuharczewskija.

Nemški državni tajnik pl. Kühlmann je izrazil svoje upanje, da bo možno spraviti v bližnjem času to sporno vprašanje na dnevni red v eni prihodnjih sej.

Naš zunanji minister grof Czernin je podal izjavo, da toplo priporoča, da bi se k mirovnim pogajanjem pritegnil še tudi zastopnik Poljske, nakar je bila seja zaključena.

### Stavka v Trstu.

V Trstu stavka okrog 15.000 delavcev v raznih obratih in industrijskih podjetjih. Odposlanstvo stavkajočih delavcev se je podalo k cesarskemu namestniku pl. Fries-Skene ter mu obrazložilo razne želje delavstva. Pred vsem zahteva delavstvo, da se čimprej sklene mir, da se oskrbi z živili in z drugimi potrebščinami ter da se zopet upostavi avtonomija tržaškega mesta. Cesarški namestnik je obljubil delavstvu, storiti vse, da se bo ustreglo želji delavstva ter ga pozival, da naj takoj zopet prične z rednim delom. Vsled te zadovoljive izjave je delavstvo sklenilo, da bo začelo dne 4. febr. zopet z rednim delom.

### Stavka v Nemčiji.

Stavka v Nemčiji dobava vedno resnejšo obliko, kajti prišlo je že zlasti v Berlinu, kjer stavka že čez 180.000 delavcev, po drugih poročilih pa čez 700.000 delavcev, do krvavih izgredov. Dne 31. jan. je stavkajoče delavstvo naskočilo v berlinskem predmestju Moabit mestno železnico, razdrlo železniški tir in z železniškimi vozovi zastavilo ulice in ceste. Stavkajoči so tudi nameravali udreti v notranje dele Berlina, kar jim je pa vojaštvo zabranilo, pri čemur je padlo iz vrst stavkajočih tudi več strelcov, ki so zadeli tri policijske uradnike in več stražnikov. Policija je nato s sabljami nastopila proti stavkajočim. Več žensk, zlasti otrok, je bilo težko ranjenih. Delavstvo je ženske-železnične sprevodnice suvalo iz železniških vozov na tla, kjer so jih pretepali in vlačili po tleh. Mnogim so izpulili vse lasi iz glave. Šipe železniških vozov mestne železnice so vse razbite. Zopet na drugih mestih, zlasti v predmestju Treptov, je delavska množica splezala kar na strehe hiš, odkoder je streljala na policijo in vojaštvo. Prišlo je do krvavih izgredov in pretepotov med delavstvom in policijo, kjer je bilo na obeh straneh

ranjenih mnogo oseb. Množica je prerezala in pretrgala vse električne in telefonske žice. Skupina stavkajočih je naskočila več pekarn, vrkla v nje in je prisilila peke, da so ji morali prodajati kruh brez krušnih kart. Več delavcev, ki so nameravali iti delat v delavnice in tovarne, je razjarjena množica do krvavega pretepla in jim odvzela vse nahrbtnike, v katerih so imeli živila. Policijskega poveljnika, ki je svaril množico pred izgredi, so vrgli raz konja, ga pretepli, konja pa ubili.

Toda ne samo v Berlinu, ampak tudi po drugod, je prišlo do krvavih izgredov: tako v Hamburgu, v Altoni, Stetinu in še celo v Monakovem na Bavarskem. Vspričo dejstva, da se je delavsko gibanje začelo tudi razširjati na porensko-vestfalsko industrijsko ozemlje in ker so baje stavkajoči prejeli denarne podpore iz inozemstva, zlasti iz Anglije, je nemška civilna in vojaška uprava proglasila poostreno obsedno stanje nad Berlinom in več drugimi industrijskimi kraji, militarizirala vse večje industrijske obrate ter izdala razglas, da mora vse stavkajoče delavstvo zopet pričeti z delom najpozneje do pondeljka, dne 4. februarja, ob 7. uri zjutraj, sicer bi stavkajoče delavstvo zadele najostrejša kazni in bi se vse moške delavce, ki so sposobni za vojaško službo, vtaknilo med vojake.

### Jugoslovanska deklaracija.

Deklaracijo za združeno Jugoslavijo je podpisalo 464 žen in deklet iz občine Zakot pri Brezicah (z mestom vred 569).

Zupnija Ljutomer za deklaracijo. V Cezanjevcih je podpisalo 77, v Branoslavcih 32, na Gornjem Kamenščaku 57, v Desjaku 61, v Mekotnjaku 84, na Stari cesti 121, v Noršincih 93, na Spodnjem Kamenščaku 118, v Vogričevcih 84 in v Slamnjaku 45 žen in mladenk našo izjavo. Skupaj jih je 763.

Žene in dekleta iz Žaleca za jugoslovansko deklaracijo. Podpisane žene in dekleta občine Žalec izrekamo svoje iskreno in navdušeno soglasje z deklaracijo Jugoslovanskega kluba z dne 30. maja 1917 in zahtevamo v svojem imenu in v imenu naših na bojnih poljanah se nahajajočih mož, očetov, bratov in sinov ustanovitev lastne jugoslovanske države pod habsburško krono. V imenu naših cesarju najzvestejših vojakov, v imenu naših za domovino padlih tisočev in tisočev junakov zahtevamo ujedinjenje Jugoslovancev kot edino pot, zasigurati njim, zlasti pa nam Slovencev narodni in verski obstoj ter gospodarski napredek, pri tem pa obenem zgraditi najmočnejši steber skupne monarhije. Hvaležno občudujemo neustrašeno odločni nastop prevzvišenega knezoškofa ljubljanskega za Jugoslavijo in pozivljamo vse svoje rojakinje in rojake brez izjeme, da vsako povzdigne glas v dosego tega, za nas edino rešilnega cilja. — Sledi 444 podpisov.

Slovenke trga in župnije Vržej na Murskem polju se pridružujejo vsem tistim Slovenkam, ki so izrekle zaupnico Jugoslovanskemu klubu na Dunaju. Naj ni zastoj tekla kri naših mož in mladeničev, naj vzklije iz mučeništva našega naroda — naša svoboda. Naj zasije solnce miru po temnih časih bolesti in trpljenja! (200 podpisov.)

Slovenske žene in dekleta na Bizeljskem se z iskrenim navdušenjem pridružujemo majniški deklaraciji Jugoslovanskega kluba ter kličemo s slavnim pesnikom: „Le vstani, uborni narod moj, do danes v prah teptan, pepelni dan ni dan več tvoj, tvoj je vstajenja dan!“ Sledi 863 podpisov.

V nenavadno hitrem času je dosegel stopnjo poročnika in njegova junaška prsa so bila okinčana s celo vrsto vojnih dekoracij. Ni se ponašal z njimi. Več kot šarža in hrabrostne svetinje bilo je njegovo dobro, plemenito sree. Žel je pa tudi zahvalo splošne priljubljenosti.

Bojeval se je najprvo na ruskem bojišču in nato proti verolomnemu Lahu. Stal je z malimi izjemami počitka od meseca avgusta 1915 vedno na bojni črti.

Kakor blisk je svignila vest o njegovi smrti v domovino in ta je vzdihnila ob novem grobu. Pretresla jo je zavest, da je zopet izgubila enega med zmožnih, iskrenih, bodočih narodnih delavcev.

Predragi Ante! Koliko bitk si prebil, koliko težkih ur, in sedaj je uničila ena sama granata Tvoje cvetoče življenje. Skupaj sva stopala počasnih korakov, nič hudega sluteč, na Monte Asolone. In spominjala sva se preteklosti in kovala sklepe za lepšo bodočnost. Žalibog, usoda Ti ni bila mila. Daroval si Tvoje najdražje domovini na oltar. Žalost mi je trgala srce, ko sem stal ob Tebi, videč, da Tebi samemu gineva upanje na okrevanje. V groznih mukah si iztegnil roko in mi jo podal v zadnji pozdrav. Tvoje zadnje besede, predragi: „Pozdravi mi znanca!“, so mi izsilile solze v oči. Bodi si pa le svest, da je bila Tvoja smrt lahka v rokah prijatelja. Nisem imel blagoslovljene vode, da bi Te bil poškrabil, a kropile so Te solze bridko občutečega tovariša. Smrt je razgrnila temno noč čez Tvoje oči, in na Tvojih ustnih se je pokazal angeljski smehljaj, ki mi je bil porok Tvoje mirne smrti.

Predragi! So se pa tudi v grozi in krvi sme-

Zabukovje ob Savi se je izrekle po svojem županstvu za jugoslovansko deklaracijo in je izrekle popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu in njegovemu načelniku dr. Korošcu.

Ostale izjave za Jugoslavijo pričelimo v petkovi „Straži.“

### Na bojiščih.

Na italijanskem bojišču vzhodno od Asiaga napada sovražnik srdito naše nove postanke. Vsi italijanski napadi so bili odbiti. — Na francoskem bojišču hudi artilerijski boji, o kojih se domeva, da so predznamenje velikih bitk.

### Politične vesti.

Jugoslovanski klub je v zadnjih sejah državnega zbora vložil interpelacije v naslednjih zadevah: na justičnega ministra radi preganjanja slovenskega prebivalstva v Ptuj (slučaja Mahorič-Grahar) od strani oblasti, radi preganjanja štajerskih Slovencev po civilnih in vojaških oblastih (slučaji župnika Volčiča, Bračiča, Janžekoviča, kaplana Polaka, Razbornika itd.), radi delovanja ptujskega mestnega magistrata (nasilno postopanje napram kaplanu Žirovniku), radi strahovlade v St. Lenartu v Slov. gorici (postopanje proti Poliču), preganjanje Maksa Kos iz Laškega trga, Ivana Vrdnika iz Meže ob Dravi, dr. Antona Novačan, tovarnarja Jakila in njegovega sina, nadučitelja Lovro Horvata v Globasnici na Koroškem, radi narodne zagrizenosti pri vojaštvu in zapostavljanju slovenskih častniških aspirantov, radi preganjanja poštnega oficijala Adolfa Čekada, radi preganjanja slovenskih duhovnikov in posestnikov v Istri, radi varstva denuncijantov po c. kr. državnem pravdništvu, radi preganjanja prebivalcev na Vrhniki, radi nasilnega postopanja proti kaplanu F. Osolnik, radi preganjanja davčnega oskrbnika Fr. Čebulj, profesorja Kulisiča v Dubrovniku, nadrevidenta Ivana Kejžar, radi skupine talov v Dubrovniku, radi preganjanja pravoslavnega župnika Barbiča v Dubrovniku, radi c. kr. teroristov napram cerkvam in grobovom v Dubrovniku, radi preganjanja dr. Dejanoviča v Splitu in postopanja okrajnega glavarja Szilva, radi preganjanja invalidnega orožniškega stražmojstra Petra Skrbiš in orožnika Gjuro Smardžija in Vaso Bjegoviča, radi predel k strafovladi proti Jugoslovancem, radi preganjanja bančnega uradnika Juraja Vrcan, radi preganjanja profesorja Vjekoslava Stefanini, radi preganjanja posestnika Vinko Arambašin iz Novega v Dalmaciji, o groznih doživljajih nekaterih žrtcev preganjanj, radi življenjskonevarnih razmer v zaporih divizijskega sodišča v Graču in Thalerhofu, radi že izvršene vojne odškodnine družbi Leykam-Josefstal, radi nastopa avstro-ogrškega vojaškega atašeja v Haagu, radi govora poslance Trešič-Pavičiča, radi preganjanja L. Vukadinoviča iz Glavine v Dalmaciji, radi zločina namestniškega svetnika Szilva v Splitu, radi upora vsled lakote v garnizijskem zaporu v Ljubljani.

Dr. Seidler se pogaja s Slovani. Dne 1. febr. je pričel ministrski predsednik dr. Seidler pogajanja s Slovani z namenom, da si dobi večino za dr-

hljala Tvoja lica, niso nikdar občutila smrtonosnega udarca? O, da! Toda bala se ga niso, ker pripravljen si bil v Gospodu. V nrupu in trušču si mi bil odvezet in danes stojim ob novoizklesanem grobu in kličem: Bratje, maščujmo našo kri!

Slovenska domovina je izgubila idealnega in upapolnega sina. Za njo je cvetelo to mlado življenje, za njeno svobodo in slavo se tudi borilo. Grobovi novih žrtcev, bodite nam poroki lepše naše bodočnosti!

Domovina tužna plaka, ker grobovi se množijo...

Predraga mamica in sestrice! Zastonj pričakujete njega, ki je Vaš ponos, zastonj Vam v strahu za njega trepeče srce. Ne obupajte, ker on, naš predragi Ante, se je preselil v boljše življenje, kjer uživa plačilo, raj večne slave.

Prijateljem in tovarišem pa je odvezet eden izmed najdražjih. Dragi! Koliko veselih uric sva užila, kolikokrat delila žalost in veselje v najopasnijih položajih! Danes pa ta težka in tužna misel, da Ti pošiljam svoje zadnje pozdrave v veliko prerani grob:

„Slovo nam bridke seka rane,

Solze rosijo nam oči.

Oj z Bogom, dragi brat, predragi.“

Ob braniku domovine stojim. Prijatelj, sveta dolžnost, ki si jo Ti najbolje poznal, me kliče! Tebi pa, predragi junak, kličem:

„Odpočij se po teh krvavih in težkih bojih — oapočij si po trudopolni in strmi poti življenja in v živaj večno plačilo!

Slava Tebi večna!“

### LISTEK.

#### Slovenski junak † Ante Gregorn.

Padel 15. I. 1918.

In zdaj tišči ob misli na to prehudo bol k tlom dušo — mi tužna vest.

Ali je to mogoče? se sliši od ust do ust naših bojevnikov, ki so poznali g. poročnika Antona Gregorna. Eden izmed najhrabrejših bi naj bil vzel slovo za večno? Da, žalibog! Anton Gregorn je padel dne 15. prosinca 1918 pri sovražnem napadu na M. Asolone.

Poročnik Anton Gregorn se je rodil dne 10. januarja 1890 v Rečici v Savinjski dolini in dovršil svoje gimnazijske študije v Ljubljani. Nato se je posvetil juridičnemu študiju. Prosinca leta 1915 pa je poklicala domovina tudi njega pod orožje. Z veseljem je sledil klicu, o čem pričča vse njegovo poznejše delovanje in vedenje. Junaštvo mu je celo naklonilo spoštovanje sovražnika, največje priznanje osebnega poguma. Pri sovražnem napadu dne 14. januarja t. l. občudujejo vjeti laški častniki pogum hrabrih branilcev in med tem omenjajo in izražajo željo osebno spoznati onega častnika, ki je stojel v najhujšem ognju vodil strojne puške. In to je bil g. poročnik Anton Gregorn.



žavni proračun. K Seidlerju so že bili povabljeni ru-sinski in poljski poslanci. Dne 30. jan. se je pa po-gajal za zastopniki Jugoslovancov in sicer s poslanci dr. Korošcem, dr. Laginjo, vitezem Pogačnikom, dr. Ravniharjem, dr. Vukotičem, Fonom in Dulibičem. V razgovoru se je pokazalo, da je razmerje Jugoslov. kluba napram vladi ostalo nespremenjeno.

**Dva škofa za Jugoslavijo.** Jugoslovansko de-klaracijo z dne 30. majnika 1917 sta tudi podpisala zagrebški nadškof dr. Ante Bauer in škof na otoku Krk dr. Anton Mahnič.

**Hrvatski akademiki za Jugoslavijo.** Dijaki v-seh štirih fakultet v Zagrebu so imeli veliko slavno-stno zborovanje, na katerem so se izjavili za jugo-slovansko majniško deklaracijo.

**Pomanjkanje soli.** Poslanci dr. Korošec, Bren-čič, dr. Jankovič in tovariši so interpelirali gosp. trgovinskega ministra radi pomanjkanja soli. Inter-pelacija slove: Kakor se je naznanilo podpisanim, je v političnih okrajih Celje, Ptuj, Konjice, Slovenjgra-dec in Brežice veliko pomanjkanje soli. Čeravno se je že večkrat prosilo od raznih strani, da se uvoz soli na Spodnje-Štajersko vendar enkrat pospeši in definitivno reši, se vendar do danes v tem oziru ni nič zgodilo in so zaradi tega zgoraj imenovani poli-tični okrajji v jako mučni zadregi. V druge okraje se pošilja dozdevno velike množine soli. V nekem gra-škem listu čitamo namreč: Čudno je v tej stvari, da tržaški spediterji tukajšnjim trgovcem ponujajo sol, seveda za višjo ceno, katero pa se ne more sprejeti. Radi tega vprašajo podpisani: Je Vaša ekscelencja pripravljena ukreniti, da se v zgoraj imenovanih o-krajih takoj preskrbi zadostno množino soli? Dunaj, dne 30. prosinca 1918.

**Hrvatska seljačka stranka.** Vodja te stranke, Stefan Radič, je bil dosedaj pristaš frankovcev, ki poznajo samo Hrvate brez Slovencev in Srbov. Zdaj pa izjavlja, da program kmečke stranke nadkriljuje jugoslovansko deklaracijo in tudi kriski program. Jugoslovanski program torej napreduje tudi na Hr-vatskem.

**Za soudeležbo narodov pri mirovni pogodbi.** Češki Svaz, Jugoslovanski klub in ukrajinska parlamentarna zveza so se obrnili s posebnim pis-mom na predsednika delegacij, v katerem opozarjajo na predlog njihovih delegatov, naj se dovoli naro-dom Avstrije udeležba pri mirovni pogodbi. V ta namen naj se skliče prej ko mogoče plenum delega-cij k zasedanju, da se bo predlog v smislu poslovni-ka obravnaval in rešil.

**Svetovna vojska in Nemci.** Nemci so prespali tok časa in mislijo, da živimo še vedno kje v star-em veku, kjer so številnejši narodi zasluževali manjše. To vsak omikan človek občuti dandanes kot barbarstvo. Po svetovni vojski, kjer je moral vsak vojak enako izpostavljati v nevarnost svoje življen-je in imetje, je pa še bolj umevno, da vsak človek in vsak, tudi majhen narod, hoče svojih pravic. Zato klic po splošni in enaki volilni pravici in klic po sa-moodločbi narodov. Nemci so pa za samoodločbo na-rodov le v Rusiji, za splošno volilno pravico v Av-striji pa kvečjem za nemške narode. Avstrijski slo-vanski narodi še naj naprej hlapčujejo Nemece kot sužnji; tem Nemci ne priznajo samoodločbe in splo-šne enake volilne pravice. Ali Nemci ne vidijo, da so strašno nedosledni in grozno nazadnjaški? Toku po splošni in enaki volilni pravici ter po samoodločbi narodov se ne more nihče več ustavljati. Ta ideja bo korakala zmagovito naprej do končne zmage kljub vsem zaprekam. Pohlepnost po gospodstvu nad suž-nji je Nemece preslepila, da tega ne uvidijo. Za nje same bi bilo dobro, da se prej spametujejo, dokler ne bo prepozno.

## Tedenske novice

**Osebnost.** Dr. Anton Jehart, bivši pridigar v Marijini cerkvi v Celju, od začetku vojske vojni kurat, se je vrnil dne 31. jan. iz vojnega vjetništva. Vjet je bil v Srbiji pri prvi naši večji ofenzivi obnem z zdravnikom dr. Jankom Serneč, ki je v v-jetništvu na Srbskem umrl. Dr. Jehart je hodil po porazu Srbov ob strašnih težavah skoz celo Srbijo in Albanijo ter bil prepeljan z ladjo v Italijo. Tam je bival na nekem italijanskem otoku do zadnjega časa. Učil se je medtem najbolj jezikov, tako da se-daj obvlada več ali manj vse večje evropske jezike. Radi boleznj je bil zdaj kot vojni vjetnik izmenjan. Prišel je v dobri avstrijski uniformi iz laškega blaga že zopet precej zdrav preko Svice in Dunaja k svojemu očetu v Slivnico pri Mariboru.

**Pl. Borojevič — feldmaršal.** Naš cesar je imenoval hrvaškega junaka in poveljnika južno-zapadne fronte generalnega polkovnika Svetozarja pl. Borojeviča za feldmaršala.

**Zborovanje pri Sv. Križu na Murskem polju.** V nedeljo, dne 3. februarja, se je vršilo pri Sv. Kri-žu na Murskem polju v gostilni g. Jureša izvanredno dobro obiskano zborovanje muropoljskih Sloven-cev in Slovenk. Zbranih je bilo okrog 1500 ljudi iz ljutomerskega in gornjeradgonskega okraja. Zboro-vanje je v imenu obolega načelnika okrajnega zas-topa otvoril g. J. Rajh. Za predsednika je bil izvo-ljen ljutomerski tržan g. Babnik, ki je podelil besedo državnemu poslancu g. Roškarju. Ljudske mno-

žice so svojega poslanca viharno pozdravile. Posla-nec je nato poročal o delovanju naših poslancev in sploh o sedanjem položaju. Za svoja izvajanja je žel vihar odobravanja. Za Roškarjem je govoril deželni poslanec, dekan vlč. g. Ozmeč. Razvijal je med s-plošnim pritrjevanjem naš gospodarski program in je opisal položaj našega kmetijskega stanu. Za njim je govoril urednik Žebot o pomenu naše deklaracije. G. M. Rajh je razpravljajal o potrebi Narodnega Sve-ta. Nato so bile sprejete razne resolucije, med temi s posebnim navdušenjem resolucija, v kateri se Mu-ropoljci vsi kot en mož pridružujejo jugoslovanski deklaraciji, za mir in resolucija za razne gospodar-ske zahteve slovenskega kmeta. Zborovalci so izra-zili Jugoslovanskemu klubu, njegovemu načelniku dr. Korošcu in posebej še poslancu okraja Iv. Roškarju svoje popolno zaupanje. Ob koncu zborovanja je zaorila po prostornem dvorišču iz več kot tisoč grl navdušena pesem „Lepa naša domovina“ in „Na-prej, Slovenci!“

**Slovenski kmetje, spoznajete svoje nasprotnike.** Na svečnico je imel g. poslanec Brenčič v P.uju shod svojih volilcev, da bi se z njimi razgovoril o gospodarskih težavah in poročal o političnem položaju. Ljudstva se je kar tlo na shodu Na shod je poslal seveda ptujski magistrat svojega zastopnika, ki je shod razpustil z utemeljevanjem, da bi ne prišlo do nemirov. Občni zbor kmečke zveze v Celju pa ki bi se bil moral vršiti 4. jan. pa je celjski magistrat naravnost pr-povedal in grof Clary je seveda moral prepoved tudi potrditi, češ da se je bati izgredov. Nemci in nemškutarji, ki so Vas dozdaj tlačili, se bojijo, da bi se slo-venski kmetje prebudili in osvobodili nemškega jarma. Vaši nasprotniki ne privolijo, da bi se v medseboj in s svojimi poslanci razgovorili o križih in težavah, ki jih morate nostiti. Kmetje, zdaj poznate svoje nasprotnike, med katerimi mora seveda biti tudi cesarski namestnik Clary! Kedar Clary potrebuje za nemška mesta krompir, žito ali špeh, takrat ste mu dobri; če pa bi vi rad potožili težave kmečkega stanu svojemu poslancu, takrat pa se to prepove, češ da je nevarnost za javni mir. Slovenski kmet ne dela le mir, on je zadovoljen, če ga drugi pustijo pri miru. Nemci dela le barabstvo po mestih, in vlada se boji te fakinaže. Namesto da bi vlada mestne postop-pace vtaknila pod ključ ali pa v vojaško sukno rajši prepove kmečko zborovanje! Taka je enako pravnost raznih stanov in narodov v Avstriji!

**Uradna slovenščina.** Pred nami leži nemško-slovenska tiskovina, ki jo dobi izpolnjeno oni, ki rabi kako obleko. Tu čitamo zgoraj: „Zadnja stran naj se uboga!“ Ta tiskovina je namenjena najrevnej-im in ti morajo res biti že zelo ubogi, ako morajo „ubogati“ zadnjo stran! Potem imamo tu: „Dokozni-co potrebe!“ Tu čitamo tudi o „vetkih“ oblačilih. Kake vrste oblačila so to, vendar tudi on ne ve, ki je sestavil to hudobijo. Bolj spodaj je spremenjena „dokoznica“ v „dokaznico.“ To je prava pristna kur-zovska slovenščina in mi moramo najodločneje pro-testirati, da se naš lep jezik na ta način mrevari!

**Obtožujemo Vas!** Vi, g. dr. Orosel, mestni svet-nik v Mariboru, ste dne 30. jan. t. l. govorili v ob-činski seji proti Jugoslaviji. To je sicer Vaša zase-bna stvar, dasi je bil Vaš oče kot Slovenec in sou-stanovnik mariborske slovenske čitalnice tudi Jugo-slovanc in ni lepo, da delate tako proti svojim prade-dom. Vi pa ste namigavali pri tej priliki, da so Slo-venci oskrunili Jahnov spomenik, Schillerjev hrast in Sedem hrastov. Oskrunjenja Tappeinerjevega spomenika niste več napravili Slovencev, kar Vam šte-jemo v dobro, ker ste kot občinski odbornik sami morali kaznovati tiste tri nemške učence, ki so to storili. Da pa so Jahnov spomenik oskrunili tudi 3 Nemci, zato sta pri državnem pravdnistvu priglašene že dve prič. Tappeinerjev in Jahnov spomenik so torej oskrunili Nemci. Za hraste še ni prič. Če pa so v dveh slučajih krivi Nemci, kako morete vzdr-žati Vi, g. pravni doktor, kot akademično izobražen mož zgornje obdolžitve? Dalje imenujete stremljenje za Jugoslavijo „hujškarijo za proč od Avstrije.“ Vi ste pa kot nemškonacionalni politik za to, da se od-cepji Galicija od Avstrije, tako da njeni poslanci ne pridejo več v državni zbor. Ravnotako ste za enako odcepljenje Dalmacije. Zakaj pa tega ne imenujete: „proč od Avstrije“? Če cesar Franc Jožef je začel spreminjati z dekretom o Galiciji avstrijsko ustavo. Cesar Karel se ni dal kronati, ker želi, da bi se po-prej spreminila avstrijska ustava. Vi, nemškonaci-onalni politik, želite spreminiti avstrijsko ustavo. V gimnaziji ste se toliko logike morali naučiti, da po-tem tudi ni „proč od Avstrije“, če Slovenci želijo s-premembo ustave, po kateri bi bili z Avstrijo bolj združeni, kakor Vi želite za Galicijo in Dalmacijo. Ker ste vse to prezrli, Vas obtožujemo pred izobra-ženim svetom. Če bote to logično in dosledno premi-slili, morate tudi Vi biti navdušeni za Jugoslavijo.

**Državna policija za Maribor.** Mariborski obč. svet je dne 30. jan. izjavil, da „mora odkloniti vsa-ko odgovornost za mestni mir in svet.“ Smatra se torej nesposobnega, da varuje varnost in red v Ma-riboru. V Mariboru tedaj človek ni varen svojega i-

metja in življenja. Zato je pa dolžnost vlade, da ta-koj odstavi občinsko policijo ter nastavi državno po-licijo. Da mestna policija ni zmožna, napraviti mir in red, je res tudi dokazala. Do 150 ljudi je lahko hodilo pol ure po mestu s tuljenjem, petjem in pobi-janjem šip, ne da bi se zganila mestna policija. Za-to je že skrajni čas, da se mariborska policija po-državi.

**Dva nova vlaka Oba podnevna brzovlaka Dunaj Trst in Trst Dunaj, ki sta dosedaj vozila samo iz Dunaja do Gradca in iz Gradca do Dunaja, vozta odslej naprej zopet redno med Dunajem in Trstom.**

**Slovenski odbor za skrbstvo invalidov v Pra-gi se je ustanovil dne 28. januarja 1918.** Odboru so pristopili praški Slovenci in visokošolci, ki bodo ob-iskovali ranjene in bolne vojake po lazaretih, jim donašali časopise, jih moralno in gmotno podpirali, opravljali jim v slučaju potrebe korespondenco in s-krbeli za duhovno pomoč. Odbor se obrača na slo-vensko občinstvo in korporacije s prošnjo za denar-ne prispevke, katere sprejema blagajničarka, gđe. Foldi Lessiakova, uradnica tržaške filijalke Živno-stenke banke v Pragi, II., Panska ulica 7. — Kdor prečitane časopise proč meče ali trga, ne ve, kako hudo greši zoper ljubezen do bližnjega in škoduje narodni stvari, kajti slovenski vojaki daleč od domo-vine, med tujimi ljudmi, katerih ne razumejo, so re-veži, ki jim je slovenski list za pouk in kratek čas ravnotako potreben kakor vsakdanji kruh. Potrebuje-mo še najmanj 50 nabiralcev prečitanih vseh sloven-skih časopisov, katere bi na svoje stroške vsak te-den enkrat pošiljali po pošti naravnost v praške la-zarete na naslov, ki jim ga pošlje podpisani vodja odbora, kakor hitro mu nabiralec po dopisnici naz-nanijo imena listov in število izvodov. Čitalnice in bralna društva, profesorski in učiteljski zbori, duho-vniki, denarni zavodi, uradništvo, kavarnarji, gostil-ničarji in soloh vsi posamezniki se tem potom prosi-jo, naj nam pomagajo s časopisi lajšati žalostno sta-nje slovenskih ranjencev, ki živijo v tujini kot puš-čavniki. Naj nikdo ne misli, da se bo našlo drugih dovolj, ki bodo storili svojo narodno dolžnost! Po-žrtvovalnost mora biti načelo celega naroda in tisti, ki tvegajo zanj na bojiščih svoje življenje, so ven-dar vredni usmiljenja, da jim vsakdo pomaga po svojih močeh. Slovenske knjige za invalide naj se pošiljajo na Črveny križ, Praga, III, Maltezske na-mesti. Odbor se bo shajal vsakih 14 dni v posveto-vanje. — Profesor Josip Skrbinšek, Kral. Vinohra-dy, Jungmannova 114.

**C. kr. oblasti kot pokroviteljice Südmarke.** Vprašanje poslancev dr. Benkoviča in tovarišev do jističnega ministra. Že leta se postavlja justična u-prava s sodniami vred v službo germanizacijskih stremljenj na jugu monarhije. Opozarjamo pri tem na popolnoma nezakonite, od raznih sodišč dovoljene in izvedene pripombe predkupne pravice v prid ger-manizacijskega društva Südmark. Take pripombe se namreč izvrše na podlagi dolžnih pisem, v katerih si da društvo Südmark kot upnik dovoliti od dolžnika, lastnika zastavljene nepremičnine, pripombo predku-pne pravice. Večina sodišč dovoljuje in tudi izvede take pripombe nasproti jasnim določilom zakona §§ 1072—1075 spl. drž. zak. ter nasproti odloku vrhov-nega sodišča pod I. B. št. 25. Po besedilu in smislu zakona se mora namreč določiti predkupna pravica za kako nepremičnino samo v prilog kupea, ne pa v prilog kakega hipotečnega upnika. Zlasti opozarja-mo na take nezakonite pripombe pri okrajnem sodi-šču Ljutomer n. pr. vloz. št. 388 k. o. Ljutomer, po-sestnik Friderike Wirth. Take nepostavne pripombe se najdejo skoraj v vseh zemljiških knjigah zemljiš-ča na Štajerskem in Koroškem, zlasti v jezikovno meša-nih pokrajinah. Obsojati je, da se postavljajo sodi-šča v službo nacionalnih bojnih organizacij ter se da-jo pri tem celo zapeljati v nepostavnosti. Zato vpra-šamo: Ali hoče ekscelencja vršiti svojo nadzorovalno pravico ter naročiti sodiščem, da takih nezakonitih pisov ne dovolijo in ne izvedejo, oziroma, da razve-ljavijo že izvedene vpise.

**Zveza južnoštajerskih obrtnih zadrug vabi na redni občni zbor Zveze južnoštajerskih obrtnih za-drug, ki se vrši v sredo, dne 15. t. m., ob 3. uri popoldne, v posebni sobi Narodnega doma v Mari-boru. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva. 2. Volitev zvezinega odbora za dobo treh let, t. j. 9 odborni-kov in 4 namestniki. 3. O organizaciji slovenskega obrtništva na Štajerskem, poroča g. državni posla-nec dr. Karel Verstovšek. 4. Nasveti in predlogi o ustanovitvi mojstrske bolniške in podporne blagajne. 5. Zahteve slovenskoštajerskega obrtništva. 6. Raz-ni predlogi. Gospodje delegati in povabljeni činitelji obrtništva se glede važnosti zborovanja in glade na-dalnega živela slovenskega obrtništva vabijo k za-nesljivi udeležbi. Z združnim pozdravom vabi zve-zini načelnik: B. Zupane, tč. načelnik.**

**Občni zbor Kmetijske družbe v Gradcu se vr-ši dne 20. in dne 21. marca t. l. Podružnice, agiti-rajte in pridobivajte ude in javite iste najpozneje do zadnjega februarja osrednjemu odboru v Gradec! Število udov naj bo večje kot leta 1914!**

**Vse slovenske posojilnice naj bodo članice slo-venske zadružne organizacije, ne — nemškega Ver-banda! Zahtevajte to, člani posojilnic!**

**Najvišje cene za divjačino. Štajersko cesarsko namestništvo določa za divjačino sledeče najvišje ce-**



**mo: Za zajca, težkega šez 3 kg, komad 6 K, razse-**  
**kani prednji deli kilogram 1 K 50 v, zadnji deli 4 K**  
**70 v. Za divjačino iz Ogrske, Bosne, Hercegovine,**  
**in inozemstva na določijo najvišje cene okrajne poli-**  
**tične oblasti.**

**Zvišane cene za poštno-hranilnične tiskovine.**  
 Knavateljstvo poštne hranilnice na Dunaju naznan-  
 ja, da je zvišalo cene za sledeče poštno-hranilnične  
 tiskovine: Zvezek 50 komadov položnic 4 K, 1 polo-  
 žnica stane 4 vinarje in 25 šekovnih nakaznic (zve-  
 zek) stane 8 K. Zvišanje tiskovin je od 1. febr. 1918  
 nadalje veljavno.

**Vojaška potrata.** Da je pri vojaštvu grozna  
 potrata, je splošno znano. V Mariboru je ta potra-  
 pri plinu kar izživajoča. Že nad tri mesece ni v  
 čiteljšču in gimnaziji nobenega vojaškega bolnika.  
 Kljub temu pa so razsvetljeni celo noč od večera do  
 jutra vsi hodniki in vse sobe, kjer spijo maloštevil-  
 ni vojaški strežniki in vojaške strežnice. In to se  
 godi v Mariboru, kjer nam tako silno primanjkuje  
 plina!

**Potres na Hrvaškem.** Dne 29. jan. ob 1. uri  
 popoldne so občutili v mnogih krajih na Hrvaškem  
 precej močne potresne sunke, zlasti potresni sunek  
 v mestu Zagrebu je bil tako močan, da je prebival-  
 stvo zelo vznemirilo. Škode ta potres ni povzročil no-  
 bene.

**Gozd ali pa vinograd ali oboje skupaj želi ku-**  
**piti zaveden Slovenec.** Če bi bilo kje kaj takega na  
 prodaj, naj se takoj naznani Cirilovi tiskarni v Ma-  
 riboru.

**Posojilnica v Mariboru** Narodni dom naznanja,  
 da uraduje vsak delavnik od 1/2 9 do  
 12. ure predpoldne.

**Pomanjkanje otrobov.** Za otrobe je nastalo sil-  
 no pomanjkanje. Bati se je pa še hujšega, da bo o-  
 otrobov sploh zmanjkalo. Če ni žita, tudi otrobov ne  
 more biti. Po naših mlinih delo do malega stoji. Od  
 drugod pa ni dobiti nobenih otrobov. Kako naj torej  
 kmet obredi svinje in odda zahtevano množino špe-  
 ha???

**Bela žena.** Umrla je v Celju dne 30. jan. ses-  
 tra vlč. g. župnika Ogrizeka v Dramljah, drugokrat  
 poročena Marija Knez, mati č. g. kaplana v Hočah,  
 Franca Polak, in bila pokopana na predvečer svoje-  
 ga godu. Se priporoča v pobožne molitve! Naj po-  
 šiva v miru!

**Dopis.**

**Maribor.** Mestni prehranjevalni urad naznanja,  
 da se bo odslej naprej dobival kruh tudi ob  
 nedeljah in da krušni moki ne bo primešane  
 toliko koruzne moke kakor dosedaj. Na osebo in  
 na teden bo prišlo 1/8 kilograma krušne in ravno-  
 toliko koruzne moke.

**Maribor.** Za mesec januar je prehranjevalni  
 urad okrajnega glavarstva razdelil sladkor sledeče  
 (nadaljevanje): Leitersberg: Perko 100 (238), Kodrič  
 100, Pölzl 300 (110), Lupinšek 100 (45), Paluc 200  
 (119); Lembah: Zemljič 300, Rottner 340, Kasjak 100,  
 Sorko 100; St. Lovrenc: Boldin 100, Jäger 100,  
 Oder 200, Kores (245), Karničnik 300, Bauer 800; Sv.  
 Marjeta na Drav. p.: Macun 610; Sv. Marjeta ob  
 P.: Baumgartner 600, Jäger 300; St. Martin p. V.:  
 Krajnc 550; St. Nikolaj: Pauko 200; Ploderšnica:  
 Schönwetter 260; St. Peter: Lajnsič 1030; Pekre:  
 Sorko 180; Planice: Kodrič 180; Podova: Novak 530,  
 Pobrežje: Mayer 620, Prehtler 450 (50), Marko 400  
 Sucher 340 (61); Ruše: Kupčič 200, Konsum 170,  
 Beigott 400, Serneck (92); Reka: Lebe 560; Ribnica-  
 Brezno: Povoden 100; Razvanje: Kotz 330; Radva-  
 nje: Pesek 300, Lobnik 370; D. M. Brezje: Horvat  
 560; Žitečka vas: Krajnc 350; Slivnica: Loh 400,  
 Polajnsko 330; Tezno: Sabeder 240, Walzl (306); Sve-  
 čina: Smonig 600, Skribe 380; Selnica ob Dravi:  
 Jagrič 600, Kanzler 50, Pinter (211), Golob 200, Pe-  
 klar 100 (100), Hojnik 100 (50); Pekar: Sima 230,  
 Drogenik 100, Schelz 200; Makole: Košorok 400, O  
 zebek 400, Dreo 400, Novak 380; Sv. Martin n. P.:  
 Vernig 900; Gornja Poljskava: Cizel 300, Uranjek  
 250, Navratil 200; Poljčane: Sumer 200, Vodenik  
 400, Oberski 200, Savsky 200, Knaflič 200; Pragar-  
 sko: Tischler 50 (286); Studenica: Kaučič 600 (50);  
 Spodnja Poljskava: Sicherl 550 (101); Slov. Bistrica:  
 Počivašek, Črešnjevce 300 (143), Krošelj, Laporje,  
 500, Rozman, Tinje, 500, Omerzu 250, Stiger 400,  
 Krautsdorfer 400, razdeljevalnica 1900 (124); S. Ana  
 na Kremb.: Repulusk 300, Zemljič 400; Sv. Anton:  
 Tušak 400, Markovič 400, Ozvatič 270; St. Andraž:  
 Ozvatič 150; Sv. Barbara: Sabeder 200, Šauperl  
 200, Kostanjšek 320; Sv. Benedikt: Sumenjak 1160;  
 Sv. Trojica: Golob 360, Čauš 300, Čeh 300; St. Ju-  
 rij v Slov. gor.: Bauman 400, Wergles 400, Sitter  
 200, Schönwetter 350; St. Lenart: Sedminek 200,  
 Spitz 200, Dimnik 300, Zemljič 300; Negova: Sume-  
 njak 160; St. Rupert: Lorber 500, Bauman 350, Go-  
 lob 300, Rois 200; Biš: Ketiš 160.

**Kaniža pri Pesnici.** Tukajšnjemu lastniku mli-  
 na g. Ehrlichu so v noči na 27. januarja ukradli ne-  
 znani tatovi skoro vso lonjsko opravo v vrednosti  
 4600 K.

**St. Ilj v Slov. gor.** Na Svečnico se nas je z-  
 bralo v Slovenskem Domu toliko obmejnih Slovencev,  
 da je bila prostorna dvorana nabito polna. Sklenili

smo, pristopiti v obilnem številu k izobraževalnemu  
 društvu in vestno delovati v njem, k čemur nas je  
 aabil društveni predsednik g. kaplan Vid Pavlič. G.  
 profesor dr. Hohnjec nam je z ozirom na časovne  
 razmere in zahteve govoril izpodbudne in navduše-  
 valne besede. Vrle šentiljske mladenke so prav do-  
 bro predstavljale igro „Najdena hči.“ V St. Ilju se  
 Slovenci gibljemo in ne bomo pozabili, da stojimo  
 na braniku slovenske zemlje!

**Sv. Rupert v Slov. gor.** Dne 27. jan. je umrl  
 v 60. letu svoje dobe g. Tomaž Spindler, velepose-  
 stnik v Sp. Voličini. Mnogoštevilna udeležba na po-  
 grebu je pokazala, kako je blagopokojnik bil spošto-  
 van. Zavednemu možu svetila večna luč, domačim  
 in širni rodbini pa naše sožalje! Na sedmini so po-  
 grebei zložili 40 K za Tiskovni dom.

**Križevci na Murskem polju.** Križevčani imamo  
 zopet zaznamovati velik napredek. Dobili smo elek-  
 trično luč in električno silo. Ravnatelj slovenske kri-  
 ževske opekarne g. Hercman je zgradil v opekarni  
 elektrarno, ki zalaga Sv. Križ in okolico z električ-  
 no lučjo in daje raznim obrtom električno silo v u-  
 porabo. Tako zori sedaj električna svetilka ne samo  
 ob cesti v Križevcih, temveč tudi v cerkvi in v za-  
 sebnih hišah. Slovenski opekarni, ki sedaj dobro  
 prosperava, smo iz srea hvaležni za nov korak naše-  
 ga napredka v središču naše zele Prlekije. Če nas  
 bodo naši sosedi zavidali, pa jim pravimo: Pojdite,  
 in storite tudi Vi tako!

**Sv. Marjeta niže Ptuja.** Pri nas se je vršil 27.  
 jan. popoldne po večernicah ob obilni udeležbi doma-  
 čih in sosednjih faranov shod, na katerem nam je  
 naš g. državni poslanec Brenčič v dolgem in jed-  
 natem govoru orisal delovanje našega Jugoslovans-  
 kega kluba v državnem zboru. Z vso pozornostjo smo  
 sledili njegovim zanimivim izvajanjem, ki so nam po-  
 kazala, kolikih nevarnosti so nas obvarovali naši  
 gg. poslanci in kako se morajo oni truditi, da nam  
 priborijo vsaj to mrvice pravic, ki nam že itak gre-  
 do po naši postavi. Ob tej priliki smo tudi izvedeli,  
 da so se vse občine naše župnije brez posebnega po-  
 ziva g. poslanca izrekle za deklaracijo Jugoslovans-  
 kega kluba. Tako je prav! S tem bomo dali našim  
 gg. poslancem najlepšo zaupnico, ako stojimo trdno  
 in neomajno za njimi kakor en mož; s tem pa jim  
 bomo tudi olahkotili vsaj nekoliko njihovo naporno  
 delovanje za blagor našega ljudstva in njegove sre-  
 čnejše bodočnosti!

**Sv. Križ pri Slatini.** Naša Dekliška Zveza u-  
 prizori prihodnjo nedeljo, dne 10. februarja, popold-  
 ne po večernicah v Društvenem Domu lepo igro:  
 „Sv. Cita.“ Pred gledališko predstavo slovesno od-  
 kritje podobe presvitlega cesarja Karla I. Pridite v  
 obilnem številu!

**Slivnica pri Mariboru.** Dne 19. januarja t. l.  
 smo pokopali vdovo Marjeto Divjak, bivšo velepose-  
 stnico v Orehovi vasi pri Slivnici. Naj v miru po-  
 čiva!

**Orehova vas pri Mariboru.** Tuđi naša župnija  
 je darovala že mnogo mož in mladeničev za dom in  
 cesarja. V začetku novega leta 1918 je umrl v voja-  
 ški bolnišnici pri Sv. Mihaelu na Gornjem Štajers-  
 kem Pavel Ledinek, tesar v Orehovi vasi pri Mari-  
 boru. Bil je miroljuben in pošten mor. Stal je ob ti-  
 rolski fronti in vsled tam nakopane bolezni umrl  
 čez tri mesece. Zanj žalujejo žena, otroci in vsi va-  
 ščani. — Iz tiste vasi je umrl dne 11. decembra l.  
 1917 na Laškem 20letni mladenič Anton Šmirmaul in  
 bil pokopan v Ođerzo na mestnem pokopališču. Bil  
 je začet v glavo. Vest o njegovi smrti je pretresla  
 domačo hišo in vse, ki so ga poznali.

Zelo lep kratek zimski jopič de-  
 kliška bluzo, površni jopič, svil-  
 nati robec, robec iz volne, nov  
 površnik temne barve, neprežgano  
 pristno kavo odda proti moki, žitu  
 i t. d. Vertačnik Maribor, Blu-  
 menasse št. 23, vrata 3.

Sprejem dva učenca v uk, ka-  
 tera sta dobrih starišev, in sta vsaj  
 z dobrim uspehom dovršila štiri-  
 razredno ljudsko šolo. Ivan Rebek,  
 stavbeni in umetni ključavničar v  
 Celju.

Kupim pianino, madraca in po-  
 steljni vložek za denar in druge  
 stvari. Naslov v upravnistvu.

St. novanje z 2 ali 3 sobami iše  
 obitelj brez otrok ali takoj ali do  
 1. aprila. Ponudbe pod „D. L.“  
 na upravništvo „Straža“.

Iše se takoj vložar G. Serneck,  
 Kamnica, Maribor.

**KUPIM**  
 dobro ohranjen  
**PIANINO**  
 ali  
**HARMONIJ**  
 Naslov na upravo  
 tega lista št. 24.

**Marenberg.** Dne 22. jan. zvečer je umrl, pro-  
 viden s sv. zakramenti za umirajoče, posestnik Si-  
 mon Törnek, 71 let star. Bolehal je dalje časa vsled  
 prehlajenja pljuč, katero si je nakopal, ko je moral  
 oskrbovati dvojno posestvo, prejšnjo domačijo na  
 Radlu in novo na Gornji Vizingi. Bil je mirnega in  
 blagega značaja ter prepričan katoličan, ne samo v  
 besedi, ampak tudi v dejanju. Bil je stalen naročnik  
 „Slov. Gospodarja.“ Svetila mu večna luč!

**Slov. Bistrica.** Tukajšnjo Ježekovo opekarno  
 s poslopji vred je kupil slaščičar Franc Cvilak za  
 40.000 K.

**Sromlje.** Zima je pri nas par dni zelo topla,  
 kar pa nas ne moti, kajti zima je vsako leto in mo-  
 ra biti, ali teh rekvizicij in popisovanj ter uradnih  
 in neuradnih razglasov in datatev je pa že več kot  
 preveč. Naša občina je mala, toda zahteva se od i-  
 ste takih datatev, ki so neznosne. Može so vsi pri  
 vojaki, doma so ostale samo žene z malimi otroci,  
 ki trpe kot črna živina. K temu pa še pridejo razne  
 uime kakor letos, ko ni bilo celih šest mesecev nič  
 dežja, a od nas se tako zahteva, kakor da bi bila  
 najboljša letina ter vsega v izobilju. Živino hočejo  
 vso pobrati, največja posestva imajo komaj še po 3  
 glave živine in to v hribovitem kraju! Akb bo šlo to  
 tako naprej, smo v kratkem gospodarsko popolnoma  
 uničeni.

**Sv. Peter pod Sv. gorami.** Na gostiji velepose-  
 stnika Ivana Stadler z gospico Pepco Augustinčič se  
 je nabralo 110 K za Krekov spomenik. Živeli posne-  
 movaleci!

**Celje.** Pri porotnem zasedanju, ki se prične  
 pri tukajšnjem okrožnem sodišču dne 4. februarja,  
 se bodo obravnavali sledeči kazenski slučaji: Dne  
 4. februarja: Peter Krumpak, uboj; dne 5. februar-  
 ja: Martin Maurin in Jernej Korošec, ponarejanje  
 kreditnih papirjev; dne 6. februarja: Marija Razde-  
 všek in Katarina Zlodej, detomor; dne 7. februarja:  
 Alojzij Mlaker, tatvina, Oton Suškovič, tatvina; 8.  
 februarja: Stefan Cvahte, uboj; dne 9. februarja:  
 Jožef in Terezija Planinc, uboj; dne 11. februarja:  
 Vinko Pliberšek, uboj.

**Trbovlje.** Prihodnjo nedeljo, dne 10. t. m., po-  
 poldne ob 4. uri, se vrši v prostorih Društvenega do-  
 ma pustna veselica s sledečim sporedom: 1. „Nata-  
 kar“, spevoigra, katero spremlja tamburaški zbor. 2.  
 Tamburaški koncert z obširnimi sporedom. 3. Prosta  
 zapava. Vstopnina po navadi. Vabimo k prav obilni  
 udeležbi!

**Zalec.** Ker je slavnost z dne 27. jan. tako do-  
 bro uspela, se na željo občinstva ponovi na pustno  
 nedeljo, dne 10. svečana. Poskrbelo se bo pravoča-  
 sno dovolj reditelj, kar se je zadnjič malo zakas-  
 nilo. Pozneje pa se pri najboljši volji prirediteljev  
 slavnosti ni dalo temu odpomoči, ker je bila velika  
 dvorana g. Hodnika natlačeno polna občinstva, ka-  
 terega naval je bil tako silen, da se je prva igra  
 morala prekiniti. Radi pomanjkanja prostora je 300  
 —400 ljudi odšlo brez slavnostne udeležbe. Posebno  
 te prav uljudno vabimo, da nas v nedeljo zopet po-  
 časte. Vstopnina je za polovico znižana. 27. prosinec  
 je zopet jasno pokazal, kako željno je naše jugoslo-  
 vansko ljudstvo razvedrila v sedanjem mukepolnem  
 času. Naši mali reveži pa se Vas bodo z veseljem  
 spominjali še v poznejših letih, da ste jim s svojimi  
 prispevki priskočili na pomoč v času, ko so bili pod-  
 prega najbolj potrebni. Vsi oni, kateri ste radi preve-  
 lkega navala občinstva predstavama slabo sledili,  
 blagovoljno oprostite in bodite za enkrat zadovoljni,  
 da ste storili dobroto našim revežem, kateri so Vam  
 iz srea hvaležni. Plačilo za Vaše dobro delo Vam ne  
 uide.

Na Najvišje dovolilo Njegovega ces. in kralj. apostolskega Veličanstva

**Tretja izvanredna C. kr. državna loterija**  
**za vojaške dobrodelne namene.**

**Ta loterija v denarju vsebuje 21.146 dobitkov**  
**v gotovini v skupnem znesku 625.000 kron.**

Glavni dobitek znaša:

**200.000 kron.**

Žrebanje je javno in se vrši na Dunaju dne

**21. februarja 1918. Cena srečke 4 krone.**

Dobe se srečke v oddelku za dobrodelne loterije na Dunaju, III., Vordere Zollamts-  
 strasse 5, v loterijskih kolekturah, v tobačnih trafikah, v davčnih, poštno-brzojavnih  
 in železniških uradih, menjalnicah itd. Načrti za kupee srečk brezplačno. — Srečke  
 se določijo poštne prosto.

**C. kr. generalno ravnateljstvo za državne loterije**  
 (oddelek za dobrodelne loterije).